

Nejvyšší správní soud
Moravské náměstí 6
657 40 Brno

k sp. zn. 4 As 39/2025

Vyškov dne 6. května 2025

Stěžovatel: **Pavel Vrcha**, soudce Okresního soudu ve Vyškově, narozený dne 9. 2. 1966

ve věci

Žalobce: **Pavel Vrcha**, soudce Okresního soudu ve Vyškově, narozený dne 9. 2. 1966

Žalovaná: **Mgr. Zdeňka Kalová**, předsedkyně Okresního soudu ve Vyškově
Okresní soud ve Vyškově, Kašíkova 28, 682 01 Vyškov

Přeposlání zprávy o šetření zástupce veřejného ochránce práv ze dne 5. 5. 2025, č. j. 6910/2024/VOP/PLI

Dovoluji si Nejvyššímu správnímu soudu přeposlat zprávu o šetření zástupce veřejného ochránce práv pana JUDr. Víta Alexandra Schorma (dále též „zástupce VOP“) týkající se posuzování okolností přijetí změny rozvrhu práce č. 5 v roce 2025 u Okresního soudu ve Vyškově (dále též změna RP č. 5/2024“) ze dne 5. 5. 2025, č. j. KVOP-17009/2025 (dále též „Zpráva“), která mi byla dnes doručena. I když tato Zpráva nemůže být předmětem posuzování v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem, domnívám se, že zástupce VOP v ní vyložil i jisté obecné právní závěry a názory, které mohou či nemusí být uplatnitelné i v poměrech projednávání této věci před Nejvyšším správním soudem. Protože mám k některým formulovaným i zobecněným právním názorům zástupce VOP určité výhrady, dovoluji si současně k této Zprávě vyložit své dílčí názory.

1. **[K vyjádření předsedkyně a místopředsedy soudu]** Zástupce VOP mi nedal možnost reagovat na vyjádření předsedkyně a místopředsedy Okresního soudu ve Vyškově (dále již „soud“). Konstatuji, že pokud v rámci šetření zástupcem VOP soudní funkcionáři sdělovali také skutečnosti a okolnosti k mé osobě a k činnosti mého soudního minitýmu, tím spíše měli tyto záležitosti se mnou ještě před uvažovanou změnou RP č. 5/2024 projednat. Vždyť ještě dne 16. 10. 2024 jsem e-mailem předsedkyni soudu sdělil informace k opakovanému pochybení VSÚ, která mi předkládala spisy s vloženými lístečky a jejími poznámkami s tím, že jsem jí opakovaně sdělil, že pokud předkládá spis soudci, je nezbytné, aby jej předkládala s příslušným referátem, abych mohl posoudit, oč vlastně žádá, na co vlastně upozorňuje atd. s tím, že není žádného důvodu, aby takové věci projednávala s předsedkyní soudu. Ještě týž den, tj. 16. 10. 2024, mi předsedkyně soudu na e-mail shora odpověděla: „Dobrý den pane doktore, děkuji za Vaše sdělení. Kalová.“ Považoval jsem tedy tuto záležitost ze strany předsedkyně soudu za vyřízenou s tím, že přijala ode mne předmětné informace a nepotřebovala věc jakkoliv řešit.

2. Pokud měsíc poté jsem byl vystaven sdělení od předsedkyně soudu, že hodlá přistoupit k organizační změně spočívající v „odebrání“ VSÚ a asistentky z mého soudního minitýmu, aniž by mi sdělila konkrétní důvod takového postupu, a aniž by předtím vyvinula elementární snahu tuto věc (dle ní „vztahovou“) se mnou projednat, stejně jako místopředseda soudu, pak v tomto jednání spatřuji čirou svévoli soudního funkcionáře, který tak vystavil soudce do naprosto nepřijatelné situace, kdy mu fakticky ruší soudní minitým, aniž by mu sdělil konkrétní důvod či důvody k takovému postupu. **Opakovaně jsem se přitom dotazoval předsedkyně soudu na konkrétní důvod či důvody jejího záměru přikročit k předmětné změně RP, nicméně bezvýsledně.** Zástupce VOP ve Zprávě zcela odhlédl od uvedeného e-mailu a odpovědi na něj předsedkyně soudu, jako by taková komunikace vůbec neproběhla, a na podkladě svých zjištění pak dospěl k dílčímu závěru, že postup předsedkyně soudu v dané věci byl správný, pokud přistoupila k předmětné změně RP.
3. Je s podivem, že předsedkyně soudu informace, které za několik měsíců sděluje zástupci VOP a z nichž jednostranně zástupce VOP ve své Zprávě vychází, mi nesdělila v době, kdy pojala záměr přistoupit k předmětné organizační změně (změně RP č. 5/2024), a to na základě mých opakovaných žádostí, aby mi konkrétně sdělila důvod či důvody, proč hodlá k takovému opatření přistoupit. **Důrazně se přitom ohražuji proti informaci sdělené předsedkyní soudu zástupci VOP, že „jsem měl chtít, aby ve spise dělala (roz. VSÚ) úkony týkající se poplatkové kontroly, se kterými nesouhlasila. Jednalo se o úkony, které byly v rozporu se současnou většinově přijímanou judikaturou Nejvyššího soudu.“** Jde o nepravdivé tvrzení, nijak důkazně nepodložené.
4. Již v říjnu 2024 jsem e-mailem informoval předsedkyni soudu, že paní VSÚ nerespektuje můj pokyn, že pokud předkládá spis, nemůže tak činit s vloženými lístečky s poznámkami, nýbrž že je nezbytné, aby do spisu napsala příslušný referát či záznam, z něhož by bylo zřejmé proč, z jakého důvodu předmětný soudní spis soudci (mé osobě) předkládá. Kdybych byl k těmto tvrzením zástupcem VOP dotazován (pakliže by měl zájem slyšet i druhou stranu), pak bych mu zcela jistě sdělil, že jsem paní VSÚ také instruoval v tom směru, že pokud si neví rady s nějakou záležitostí třeba stran poplatkové kontroly, nechť to napíše do spisu (že prostě neví, jak věc řešit) a spis mi předloží. Namísto toho se nyní dozvídám doslova lživá obvinění, jimiž jsem nedůvodně kritizován. Nevím z čeho mohly být VSÚ a asistentka ve stresu. Konkrétně slečna asistentka, jak jsem zjistil, většinově vyřizovala věci pro místopředsedu soudu, s nímž si tykala, a já jsem jí nijak co počtu nezbytně vyřízených věcí atd. neúkoloval; naopak měla pracovat v mém soudním oddělení dle svých (časových) možností a schopností, ale nepodvádět a za mými zády nepracovat v určené dny, jež měla vykonávat úkony pro mé soudní oddělení, pro soudní oddělení místopředsedy soudu, což – jak jsem později zjistil - nedodržovala, nerespektovala. Pokud se tímto způsobem sama dostala do stresové situace, pak zcela jistě z tohoto jejího stavu nelze přece vinit mou osobu, která se v žádném ohledu o její (takto vedením soudu prezentovaný) zdravotní (psychický) stav nijak nepřičinila. **To, že zástupce VOP tato jednostranně nepodložená tvrzení vložil do Zprávy, aniž by mi dal elementární příležitost (šanci) se k nim vyjádřit a navrhnout případně důkazy k prokázání, že jde o nepodložená tvrzení, pakliže jsem označován za viníka dané situace, považuji za hlubokou unfair ránu.** Vždyť od roku 2022 do změny RP č. 5/2024 sdílím kancelář se svou manželkou (soudkyní), která viděla, jak se se chovám k členům svého minitýmu a naopak jak se zmíněné členky minitýmu chovaly k mé osobě, jak se projevovaly. Na to jsem zástupce VOP rovněž upozorňoval, leč zřejmě nebyl zájem vyslechnout i soudce, jehož se dotčená změna RP dotkla nejvíce, případně další soudkyni. **Tento přístup zástupce VOP nemá nic společného se základními postupy při zjišťování relevantních informací. Tento přístup vykazuje zjevnou asymetrii v neprospěch podatele – soudce.**

5. Dále zdůrazňuji, že je nepřijatelné, aby tímto způsobem byl soudce jako vedoucí soudního minitýmu obcházen. V první řadě je povinností předsedy či místopředsedy soudu případné pochybení ze strany soudce coby vedoucího soudního minitýmu projednat s dotčenými členy tohoto minitýmu. Není přijatelné, aby taková záležitost nebyla projednána se soudcem a bylo mu pouze obecně předsedkyní soudu oznámeno, že jeho soudní minitým se via facti ruší. Takový postup totiž zjevně není správný. Dodnes mi není známo, co bylo vlastně důvodem k takovému počínu, přičemž verze tvrzená soudními funkcionáři zástupci VOP, je neprokázanou verzí jedné strany. **Takový postup podle mého názoru není ani souladný se zákonem o soudech a soudcích a nemá nic společného s řádným výkonem soudního funkcionáře a ústavním chápáním jeho role v rámci výkonu soudnictví.**
6. **Podle zástupce VOP na malých soudech lze považovat za dostačující, pokud návrh na změnu RP je učiněn pouze ústně. Tento právní názor je ovšem podle mého názoru v rozporu se zákonem o soudech a soudcích, k čemuž jsem se podrobně vyjádřil již ve veřejší replice k vyjádření místopředsedy soudu.**
7. Naopak sdílím právní názor zástupce VOP, že zákon o soudech a soudcích nestanoví jednotlivým soudcům v souvislosti s vydáváním změn RP žádná procesní práva, a to ani v situaci, kdy se jich předmětná změna přímo dotýká. Souhlasím rovněž i s dalším jeho názorem, že: „*Striktně podle zákona tedy vedení soudu nemá povinnost Vás (zobecněno – roz. soudce) nechat ke věci vyjádřit, nemusí se zabývat Vašimi připomínkami a nemusí Vás o plánované změně rozvrhu práce ani dopředu informovat.*“ K tomu ale současně dodávám, že **pokud přesto soudní funkcionář (předseda či místopředseda soudu) soudce vyrozumí o uvažované změně RP, je v takovém případě již povinen mu sdělit konkrétní důvod či důvody, jež ho vedou k takovému postupu**, obzvláště v situaci, pakliže se má jednat o „vztahové věci“ a údajnou nespolupráci v předmětném soudním minitýmu, který má být zrušen. Navíc v situaci, kdy sám soudce po takovém obecném sdělení aktivně žádá dotčeného soudního funkcionáře o sdělení konkrétního důvodu či důvodů k takto zamýšlenému razantnímu kroku. **Jestliže soudní funkcionář na takovou žádost či opakované žádosti soudce nereaguje, jedná evidentně v rozporu se zákonem o soudech a soudcích a neplní si řádně roli soudního manažera.**
8. K tvrzení: „*Předsedkyně soudu ani nerozporovala, že v době projednání soudcovskou radou nebyl k dispozici písemný návrh předmětné změny rozvrhu práce. Uvedla nicméně, že celá záležitost byla na soudě po dobu nejméně dvou týdnů (minimálně od 6. listopadu 2024) vnitřně diskutována a všichni s ní tak byli seznámeni.*“ K tomu uvádím, že není podstatné, zda určité dílčí segmenty uvažovaného záměru případné budoucí změny RP jsou s členy soudcovské rady či s dalšími soudci daného soudu fakticky ústně projednávány, nýbrž **podstatná je okolnost, aby předseda soudu splnil svou zákonnou povinnost a pro případ, že miní jím zamýšlený záměr nového RP či jeho změny prosadit, musí jeho návrh předložit (nikoliv ústně sdělit) soudcovské radě soudu a určit jí lhůtu k projednání, která nesmí být kratší než pět pracovních dnů.** Takový postup v případě změny RP č. 5/2024 předsedkyně soudu nedodržela.
9. **Předsedkyně soudu návrh soudcovské radě nepředložila, neboť jej ani nevytvořila, protože návrh na změnu RP č. 5/2024 byl vytvořen dne 21. 11. 2024, tj. první den dovolené předsedkyně soudu, a dne 22. 11. 2024 byl patrně z příkazu místopředsedy soudu předložen soudcovské radě.** Podstatná je zde okolnost, že tento návrh byl ale opatřen jménem a příjmením předsedkyně soudu, která ovšem objektivně z důvodu čerpání dovolené tento den (tj. 21. 11. 2024) takový návrh učinit nemohla. Kdo takový návrh fakticky vytvořil je tedy nasnadě, jak na tuto okolnost podrobně reaguji v předmětné replice. Zástupce VOP si vůbec této podstatné okolnosti nevšiml a nijak ji nepromítl do svého hodnocení ve Zprávě, ač tato okolnost je podle mého názoru klíčová, zásadně významná pro danou věc.

10. Z toho lze vyvodit následující právní závěr: **Je v rozporu se zákonem o soudech a soudcích, pokud v době nepřítomnosti předsedy soudu (např. z důvodu, že čerpá dovolenou) návrh na změnu RP fakticky předloží soudcovské radě místopředseda soudu tím způsobem, že v předloženém návrhu je výslovně uveden jako jeho zpracovatel předseda soudu, který však objektivně takový dokument nevydal.** Takový návrh nesplňuje náležitosti řádně vydaného návrhu na změnu RP podle zákona o soudech a soudcích, a to i přes okolnost, že se k němu následně souhlasně vyjádřila soudcovská rada.
11. **Stejný závěr se uplatní také v případě, pokud předseda soudu např. před nástupem na svou dovolenou fakticky vypracoval koncept návrhu změny RP, který však nepodepsal, tedy nevydal, a proto takový koncept nemůže dále šířit se jménem předsedy soudu ani místopředseda soudu a takový návrh předkládat k vyjádření soudcovské radě, neboť i v tomto případě nebyly (nemohly být objektivně) splněny podmínky pro řádně předložený návrh na změnu RP soudcovské radě.** I tuto okolnost zástupce VOP hrubě pominul ve své Zprávě zhodnotit a promítnout do své právní úvahy v rámci předmětného šetření.
12. **Trvám na svém závěru, že soudcovské radě soudu návrh na změnu RP č. 5/2024 nebyl v souladu se zákonem o soudech a soudcích předložen, což je podloženo obsahem spisu.**
13. Zástupce VOP ve své zprávě o šetření nezohledňuje zcela můj vyslovený právní názor, pokud tvrdí, že: *„Ve svých závěrech vycházíte z předpokladu, že jako soudce o svém minitýmu rozhodujete samostatně a vedení soudu by do tohoto rozhodování a vedení minitýmu zasahovat nemělo.“* Ve skutečnosti jsem takový názor nezaujal. Uvedl jsem opakovaně (naposledy v kasační stížnosti), že do této sféry soudní funkcionáři nemohou vstupovat svévolně, libovolně, ale musejí mít k tomu důvod; tedy jsem současně zaujal názor, že do řešení (zásahů do) soudního minitýmu soudní funkcionáři mohou zasahovat. Pokud soudní funkcionáři mají za to, že k takovému zásahu důvod mají, pak již ze samotné povahy věci musí tento důvod sdělit dotčenému soudci (vedoucímu soudního minitýmu), ledaže by již šlo o podezření z kárného provinění dotčeného soudce, a pro takový případ by předseda soudu podal proti soudci kárnou žalobu.
14. Pokud se ovšem někdo domnívá, že soudci v tuzemsku v rámci řízení svých soudních minitýmů nepřijímají různá (a někdy mnohdy i důrazná) opatření za účelem zjednáání nápravy při zjištění pochybení ze strany členů soudního minitýmu, pak jde o názor jdoucí mimo realitu, pakliže je současně aprobevován názor, že člen soudního minitýmu, pokud s případným opatřením vedoucího soudního minitýmu (soudce) nesouhlasí (a třeba začne být z toho ve stresu) a obrátí se s řešením záležitosti na vedení soudu, pak sama tato okolnost je již důvodem k jeho vyjmutí z předmětného soudního minitýmu.
15. **Je pak v rozporu se zákonem o soudech a soudcích, pokud předseda soudu přistoupí ke změně RP, aniž by provedl šetření, aniž by dal možnost se k dané záležitosti vyjádřit soudci coby vedoucímu soudního minitýmu, vychází z jednostranných informací od členů soudního minitýmu a bez dalšího poté přikročí k předmětně změně RP, v situaci, kdy soudce nezná konkrétní důvod takové postupu, respektive přijatého organizačního opatření. Tímto způsobem by totiž bylo možné excesivně zasahovat do podmínek pro výkon funkce soudce, a to cestou svévolného rušení toho kterého soudního minitýmu a „přesouváním“ pomocného justičního aparátu pro vytvoření jiných soudních minitýmů. Takové postupy podle mého názoru nejsou slučitelné se stávající právní úpravou.**
16. Zástupce VOP ve Zprávě o šetření nijak neřeší otázku, že mi jmenovaná asistentka nebyla zákonem předepsaným způsobem odvolána, nýbrž „odejmuta“, takže ani nebyl důvod, proč bych měl souhlasit se jmenováním jiné asistentky, NB v situaci, kdy mi předsedkyní soudu nebyl sdělen konkrétní důvod zamýšleného organizačního opatření. V tomto směru tedy

shledávám zprávu zástupce VOP opravdu velmi neobjektivní, vycházející pouze z určité výšece zjištění, aniž by mi byla dána možnost se vyjádřit k těmto tvrzením, jež byla zástupcem VOP privilegována. **Byl-li by mi dán prostor se vyjádřit, zástupci VOP bych poukázal na jím do té doby přehlédnuté listiny, z jejichž obsahu bylo možné zjistit poněkud jiná zjištění.** Konstatuji, bohužel, že mi taková možnost zástupcem VOP umožněna nebyla.

17. Je nepochybné, že zaujatý právní názor Nejvyššího správního soudu bude přesahový, tj. nepochybně bude mít zásadní význam i pro budoucí usměrňování tvorby RP či jeho změn, chování soudních funkcionářů a soudců. **Můj případ je mementem zdokumentovaného chování soudního managementu a chování (jednání) dvou členek soudního minitýmu generace „Z“.** Pakliže by soudce nacházející se v podobné situaci té mé skutečně neměl možnost se proti takovým zásahům nijak bránit, znamenalo by to začátek kabinetní justice a privilegování určitých svévolných postupů, které zcela jistě nemají místo v demokratickém právním státě.
18. A na úplný závěr dodávám. I soudce a i vedoucí soudního minitýmu může pochybit, ale nepřichází v úvahu, aby se stal pouhým pasivním pozorovatelem změn v jeho soudním minitýmu, tj. bez možnosti být seznámen se situací vnímanou vedením soudu a bez možnosti se k významným tvrzením, které mohou vést ke změně obsazení či zrušení soudního minitýmu, vyjádřit. **Soudní funkcionář není nějakým jednatelem obchodní společnosti, osobou, jež může postupovat svévolně (libovolně), nýbrž je dočasný zástupce daného soudu, soudní manažer, který má dbát na to, aby případně vzniklé nejasnosti, které se zásadním způsobem mohou týkat fungování vnitřního chodu soudu, byly za užití standardních metod vyjasněny, případně detekovány jejich příčiny, negativní okolnosti, čemuž musí předcházet odpovídající interní komunikace.** Bez všech těchto aspektů je jinak obtížné přijmout opatření, které by mohlo vést ke skutečnému zjednání nápravy.
19. Konečně k šetření zástupce VOP bych ještě dodal tu podstatnou informaci, že dne 24. 3. 2025 místopředseda soudu e-mailem informoval soudce zdejšího soudu, že: *„VOP skutečně provedl šetření, vedení Okresního soudu ve Vyškově poskytlo informace a vysvětlení, stanovisko ke skutkovým a právním otázkám, v plném rozsahu dle návrhu VOP. **Není mi známo, by VOP shledal jakékoliv pochybení vedení soudu.**“* Poslední větu nelze interpretovat jinak než logicky, totiž, že místopředseda z jednání (jak uvádí) „VOP“ musel získat informaci, z níž dovodil podklad pro zformulovaný cit. závěr, který vyznívá celkem jednoznačně a je důsledkem mnou popisované asymetrie v šetření.

Pavel Vrcha